

Obsah

Úvod	8
1. Uvedení do problematiky	10
1.1 Paradigma pojetí somatopedie	10
1.2 Historický nástin	14
1.3 Problémové okruhy pedagogiky tělesně postižených	17
2. Medicínské aspekty tělesného postižení	19
2.1 Pohybové vady	19
2.2 Klasifikace pohybových vad	20
2.2.1 Obrny centrální a periferní	20
2.2.1.1 Pojetí a formy dětské mozkové obrny	24
2.2.1.2 Přidružené vady	27
2.2.1.3 Vybrané formy terapie	31
2.2.2 Deformace	32
2.2.3 Malformace a amputace	34
2.3 Klasifikace chronických onemocnění	34
2.3.1 Alergická a astmatická onemocnění	36
2.3.2 Epilepsie	38
3. Psychologické a sociologické aspekty tělesného postižení	40
3.1 Psychologické aspekty	40
3.1.1 Překonání problému postižení jako podmínka dalšího opti- málního vývoje	40
3.1.2 Diagnostika tělesně postižených dětí	42
3.1.3 Specifika tělesného postižení v působení na psychomotorický vývoj jedince	47
3.2 Vnímání a mozkové hybné poruchy	49
3.2.1 Zvláštnosti ve vnímání tělesně postižených	49
3.2.2 Podpora při vizuo-motorických poruchách	52
3.3 K sociologii tělesného postižení	52
4. Řeč a komunikace	54
4.1 Řečové zvláštnosti u tělesně postižených dětí	54
4.1.1 Poruchy řeči	55
4.1.2 Souvislost mezi narušením motoriky a poruchou řeči	56
4.1.3 Dysartrie a anartrie	57
4.2 Alternativní komunikační systémy	59

5.	<i>Pedagogická podpora nejčastějších pohybových postižení v předškolním a školním věku</i>	63
5.1	Charakteristika, pedagogická podpora, terapie a prognóza hemiparézy	63
5.2	Charakteristika, pedagogická podpora, terapie a prognóza diparézy	71
5.3	Charakteristika, pedagogická podpora, terapie a prognóza kvadru- parézy	74
5.4	Atetóza	79
5.5	Ataxie	83
5.6	Hypotonie	85
5.7	Duchennova progresivní svalová dystrofie	86
6.	<i>Proces výchovy a vzdělávání jedinců s tělesným postižením v průběhu ži- vota</i>	90
6.1	Problematika výchovy a vzdělávání dětí a mladistvých s tělesným a zdravotním postižením	90
6.2	Specifika daná věkem	91
6.2.1	Raná podpora	91
6.2.2	Předškolní věk	92
6.2.3	Integrace tělesně postižených do běžných škol	94
6.2.4	Předprofesní a profesní příprava, zaměstnávání tělesně posti- žených	95
6.3	Proces rekvalifikace v dospělosti v důsledku úrazu či nemoci ..	99
6.3.1	Pracovní rehabilitace	99
6.3.2	Příklad rekvalifikace	100
6.3.3	Podpurná komunikace u jedinců se získaným poškozením mozku	100
6.3.4	Možnosti podpory u jedinců s neuropsychickým motorickým postižením, event. s následky po úrazu mozku s využitím po- čítačů	102
6.4	Tělesné postižení a stáří	104
6.4.1	K četnosti tělesného postižení ve stáří	105
6.4.2	Podmínky relevantní věku jako zvláštnosti rehabilitace ..	106
6.4.3	Postižení ve stáří	109
7.	<i>Specifika ve výchově a vzdělání dětí předškolního a školního věku</i>	112
7.1	Systém výchovy a vzdělávání tělesně a zdravotně postižených dětí a mladistvých	112
7.2	Specifika ve výchovné péči o děti s hybnými poruchami v předškolním věku	113
7.3	Specifika ve výuce ve školách pro tělesně postižené	117
7.3.1	Předmět dorozumivací dovednosti	117
7.3.2	Využití počítačů u tělesně postižených	118

7.4	Význam, úkoly a organizace školy při zdravotnických zařízeních	123
7.4.1	Speciální mateřská škola	124
7.4.2	Speciální základní škola při zdravotnickém zařízení (nemocnice, léčebna, ozdravovna)	125
<i>Resume</i>	127
<i>Summary</i>	129
<i>Literatura</i>	131